

Καμβάς βιώσιμου επιχειρηματικού μοντέλου

Αυτός ο πόρος είναι licenced
under CC BY 4.0

Συγχρηματοδοτείται από
την Ευρωπαϊκή Ένωση

Entrepreneurship
Education
START
DSP

Εισαγωγή

Ο Οδηγός για το Μοντέλο Βιώσιμης Επιχειρηματικής Δραστηριότητας (SBMC) είναι ένα πρακτικό εκπαιδευτικό εργαλείο που αναπτύχθηκε για να βοηθήσει τους εκπαιδευτικούς να ενσωματώσουν τη βιωσιμότητα στην εκπαίδευση σχετικά με τα επιχειρηματικά μοντέλα. Βασισμένο στο κλασικό Μοντέλο Επιχειρηματικής Δραστηριότητας των Osterwalder & Pigneur, το SBMC επεκτείνει το αρχικό πλαίσιο με κρίσιμες πτυχές βιωσιμότητας, επιτρέποντας στους μαθητές να ευθυγραμμίσουν τη δημιουργία οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής αξίας.

Αυτός ο οδηγός υποστηρίζει τους εκπαιδευτικούς στη διοργάνωση εργαστηρίων, ασκήσεων στην τάξη ή εργασιών που προωθούν τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα. Παρέχει αναλυτικές οδηγίες, βασικές καθοδηγητικές ερωτήσεις και ένα παράδειγμα καμβά για να δείξει την εφαρμογή.

Μαθησιακοί στόχοι

Η διδασκαλία βιώσιμων επιχειρηματικών μοντέλων απαιτεί μια σαφή εικόνα των ικανοτήτων που πρέπει να αναπτύξουν οι μαθητές. Αυτή η ενότητα περιγράφει βασικούς εκπαιδευτικούς στόχους, όπως η ικανότητα συστημικής σκέψης, η αναγνώριση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών συνεπειών των επιχειρηματικών αποφάσεων και η ανάπτυξη βιώσιμων μοντέλων που ισορροπούν το κέρδος με την ευθύνη.

Χρησιμοποιώντας αυτό το εργαλείο, οι μαθητές θα είναι σε θέση να:

- Κατανόηση των στοιχείων ενός βιώσιμου επιχειρηματικού μοντέλου.
- Ενσωμάτωση των αρχών της βιωσιμότητας στην επιχειρηματική σκέψη.
- Να αναλογιστείτε τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο των επιχειρηματικών αποφάσεων.
- Να αναπτύσσουν βιώσιμες επιχειρηματικές ιδέες με περιβαλλοντική και κοινωνική αξία.
- Συνεργαστείτε σε ομάδες για να βελτιώσετε τις ιδέες χρησιμοποιώντας ένα δομημένο εργαλείο.

Δομή του SBMC

Το SBMC προσαρμόζει και επεκτείνει το αρχικό Business Model Canvas ενσωματώνοντας παραμέτρους βιωσιμότητας στην παραδοσιακή λογική της δημιουργίας αξίας. Με αυτόν τον τρόπο, μετατοπίζει την εστίαση από τη βραχυπρόθεσμη μεγιστοποίηση του κέρδους στη μακροπρόθεσμη αξία για πολλούς ενδιαφερόμενους. Αυτή η ενότητα εξηγεί τη δομή και τη λογική του SBMC ως εργαλείου για το σχεδιασμό επιχειρήσεων που συμβάλλουν θετικά στην κοινωνία και τον πλανήτη.

Το SBMC περιέχει 11 δομικά στοιχεία, ομαδοποιημένα σε **τρεις διαστάσεις**:

A. Δημιουργία αξίας

1. Τμήματα πελατών
2. Προσφορά αξίας
3. Κανάλια
4. Σχέσεις με τους πελάτες

B. Παροχή αξίας

5. Βασικές δραστηριότητες
6. Βασικοί πόροι

7. Βασικοί συνεργάτες

C. Αποκόμιση αξίας & Αντίκτυπος

8. Πηγές εσόδων

9. Δομή κόστους

10. Περιβαλλοντικός αντίκτυπος

11. Κοινωνικός αντίκτυπος

Πώς να χρησιμοποιήσετε το SBMC στη διδασκαλία (Παράδειγμα)

Το SBMC είναι ένα εργαλείο τόσο εννοιολογικό όσο και πρακτικό. Στην τάξη, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να υποστηρίξει την ανάπτυξη ιδεών σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο, να ενθαρρύνει τη διεπιστημονική συνεργασία και να προσφέρει έναν δομημένο τρόπο αναστοχασμού σχετικά με τον αντίκτυπο. Αυτή η ενότητα παρέχει γενικές οδηγίες για τον τρόπο εισαγωγής και εφαρμογής του SBMC σε διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Βήμα 1: Προετοιμασία

- Εισαγάγετε το Business Model Canvas ως βασικό πλαίσιο.
- Παρουσιάστε το SBMC και εξηγήστε τον ευρύτερο σκοπό του.
- Συζητήστε τις διαστάσεις της βιωσιμότητας και τη σημασία τους για την επιχειρηματική στρατηγική.
- Διανείμετε κενά πρότυπα SBMC (σε έντυπη ή ψηφιακή μορφή).

Βήμα 2: Ανάπτυξη επιχειρηματικού μοντέλου

- Ζητήστε από τους μαθητές να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν μια επιχειρηματική ιδέα χρησιμοποιώντας το SBMC.
- Χρησιμοποιήστε καθοδηγητικές ερωτήσεις για κάθε δομικό στοιχείο (βλ. παρακάτω).
- Εργαστείτε σε ομάδες για να συμπληρώσετε το καμβά συνεργατικά.

Βήμα 3: Παρουσίαση & Ανατροφοδότηση

- Κάθε ομάδα παρουσιάζει το SBMC της στους συμμαθητές ή στους μέντορες.
- Ενθαρρύνετε τον προβληματισμό σχετικά με τη σκοπιμότητα και τον αντίκτυπο του επιχειρηματικού μοντέλου.
- Παρέχετε δομημένη ανατροφοδότηση χρησιμοποιώντας κριτήρια βιωσιμότητας και βιωσιμότητας.

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για κάθε ενότητα

Η βιωσιμότητα συχνά εγείρει σύνθετα ερωτήματα χωρίς συγκεκριμένη απάντηση. Για να βοηθήσει τους μαθητές να αναστοχαστούν κριτικά κάθε πτυχή του επιχειρηματικού τους μοντέλου, αυτή η ενότητα προσφέρει καθοδηγητικές ερωτήσεις προσαρμοσμένες στη σκέψη για τη βιωσιμότητα. Αυτές οι ερωτήσεις επιτρέπουν στους μαθητές να ξεπεράσουν τις τυπικές παραδοχές και να διερευνήσουν τι σημαίνει η δημιουργία βιώσιμης αξίας.

Τμήματα πελατών

- Ποιοι είναι οι βασικοί πελάτες και οι ενδιαφερόμενοι φορείς σας;
- Υπάρχουν υποεξυπηρετούμενες ή περιθωριοποιημένες ομάδες που σκοπεύετε να υποστηρίξετε;

Προσφορά αξίας

- Ποια περιβαλλοντική ή κοινωνική αξία προσφέρει το προϊόν/η υπηρεσία σας;
- Πώς ενσωματώνεται η βιωσιμότητα στην προσφορά σας;

Κανάλια

- Πώς προσεγγίζετε τους πελάτες με βιώσιμο τρόπο (π.χ. ψηφιακά, με μεταφορές χαμηλών εκπομπών);

Σχέσεις με τους πελάτες

- Πώς χτίζετε εμπιστοσύνη και αφοσίωση μέσω της διαφάνειας και της υπευθυνότητας;

Βασικές δραστηριότητες

- Ποιες δραστηριότητες είναι απαραίτητες για τη βιώσιμη δημιουργία αξίας;
- Είναι οι δραστηριότητές σας ενεργειακά και πόρων αποδοτικές;

Βασικοί πόροι

- Ποιοι πόροι απαιτούνται (ανθρώπινοι, οικονομικοί, φυσικοί);
- Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ανανεώσιμους ή κοινόχρηστους πόρους;

Βασικοί εταίροι

- Ποιοι εταίροι υποστηρίζουν τους στόχους βιωσιμότητάς σας (π.χ. ΜΚΟ, συνεταιρισμοί);

Πηγές εσόδων

- Πώς μπορείτε να αποκομίσετε έσοδα με κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο;
- Υπάρχουν εναλλακτικά μοντέλα εσόδων ή μοντέλα εσόδων με βάση τον αντίκτυπο;

Δομή κόστους

- Ποια είναι τα βασικά σας κόστη;
- Πώς διαχειρίζεστε τα κόστη χωρίς να θέτετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα;

Περιβαλλοντικές επιπτώσεις

- Ποιο είναι το οικολογικό σας αποτύπωμα σε όλο τον κύκλο ζωής;
- Πώς ελαχιστοποιείτε τις εκπομπές, τα απόβλητα και τη χρήση πόρων;

Κοινωνικές επιπτώσεις

- Πώς επηρεάζει το μοντέλο σας τους εργαζομένους, τις κοινότητες και την κοινωνία;
- Προωθείτε την ένταξη, την ισότητα ή την ενδυνάμωση;

Παράδειγμα: Κανβάς βιώσιμου επιχειρηματικού μοντέλου – Urcycle Café

Αυτό το παράδειγμα SBMC δείχνει πώς μπορεί να μοιάζει στην πράξη ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο. Δείχνει πώς οι οικονομικές, οικολογικές και κοινωνικές διαστάσεις μπορούν να ενσωματωθούν σε ένα συνεκτικό επιχειρηματικό σχέδιο.

Block	Παράδειγμα περιεχομένου
Τμήματα πελατών	Αστικοί millennials και φοιτητές με περιβαλλοντική συνείδηση
Προσφορά αξίας	Προσιτή εμπειρία καφέ με φιλοσοφία μηδενικών αποβλήτων, χρησιμοποιώντας ανακυκλωμένα έπιπλα
Κανάλια	Τοπικά φυλλάδια, Instagram, κοινοτικές εκδηλώσεις
Σχέσεις με τους πελάτες	Πρόγραμμα πιστότητας της κοινότητας· αφήγηση ιστοριών βιωσιμότητας εντός του καταστήματος
Βασικές δραστηριότητες	Προμήθεια πλεονάζοντων τροφίμων· διοργάνωση εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης
Βασικοί πόροι	Ανακυκλωμένα έπιπλα, συνεργασίες με τοπικούς παραγωγούς τροφίμων, εθελοντικό προσωπικό
Κύριοι συνεργάτες	Τοπική ΜΚΟ διάσωσης τροφίμων· χώρος εργαστηρίου ανακύκλωσης
Πηγές εσόδων	Πωλήσεις καφέ/ροφημάτων· ενοικιάσεις εξοπλισμού για εκδηλώσεις· δωρεές

Μπλοκ	Παράδειγμα περιεχομένου
Δομή κόστους	Χαμηλού κόστους αποθέματα, αποζημιώσεις προσωπικού, ενοίκιο
Περιβαλλοντικές επιπτώσεις	Μείωση της σπατάλης τροφίμων, επαναχρησιμοποίηση υλικών, ενεργειακά αποδοτικός εξοπλισμός
Κοινωνικές επιπτώσεις	Προσλήψεις χωρίς διακρίσεις· ευαισθητοποίηση της κοινότητας· τοπική συμμετοχή

Συστάσεις για εκπαιδευτικούς

Η διδασκαλία με το SBMC απαιτεί όχι μόνο κατανόηση των εννοιών της βιωσιμότητας, αλλά και την ικανότητα να προάγει την ανοιχτή συζήτηση, την επαναληπτική σκέψη και την κριτική ανάλυση.

- Ενθαρρύνετε την κριτική συζήτηση σχετικά με **τις αντισταθμίσεις μεταξύ βιωσιμότητας και κερδοφορίας**.
- Χρησιμοποιήστε **παραδείγματα από τον πραγματικό κόσμο ή προσκεκλημένους ομιλητές** για να εμπλουτίσετε τις συνεδρίες.
- Προωθήστε τον προβληματισμό σχετικά με **τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και την ηθική ευθύνη**.
- Εξετάστε το ενδεχόμενο να συνδυάσετε το SBMC με άλλα εργαλεία (π.χ. χάρτες ενδιαφερομένων μερών, εκτιμήσεις επιπτώσεων).
- Προσφέρετε στους μαθητές **επαναλήψεις** του καμβά τους με βρόχους ανατροφοδότησης.

Πόροι για την εφαρμογή

Τα αποτελεσματικά εργαλεία διδασκαλίας απαιτούν τη σωστή οργάνωση. Είτε χρησιμοποιούνται σε εργαστήρια, σεμινάρια ή πλήρη μαθήματα, αυτή η ενότητα περιγράφει τους πρακτικούς πόρους που απαιτούνται για την εφαρμογή του SBMC. Από πρότυπα έως υλικό διευκόλυνσης, αυτοί οι πόροι σας υποστηρίζουν στην παροχή εκπαίδευσης με αντίκτυπο στον τομέα της βιωσιμότητας.

- Εκτυπώσιμο ή επεξεργάσιμο **πρότυπο SBMC (μορφή PDF / ψηφιακού πίνακα)**
- **Διαφάνειες** που παρουσιάζουν το εργαλείο και τον σκοπό του
- **Μελέτες περιπτώσεων** σχετικά με βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα
- Πρόσβαση σε εργαλεία συνεργασίας όπως το Miro, το Jamboard ή χαρτί/αφίσες μεγάλου μεγέθους
- Προαιρετικά: βίντεο ή κείμενα σχετικά με τη βιώσιμη επιχειρηματικότητα